

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	77-26/307691
Otsuse kuupäev	22.05.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Hansa Pesuteenused OÜ vaidlustus AS-i Eesti Liinirongid riigihankes „Voodipesu rentimine koos hooldusega“ (viitenumber 307691) hankija otsustele tunnistada vastavaks ja edukaks Osaühingu Pesumaja REA pakkumus
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Hansa Pesuteenused OÜ, esindaja Madis Lepp Hankija, AS Eesti Liinirongid, esindaja Merle Lember Kolmas isik, Osaühingu Pesumaja REA, esindaja Viktor Konošin
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 1 alusel:

1. Rahuldada Hansa Pesuteenused OÜ vaidlustus AS-i Eesti Liinirongid riigihankes „Voodipesu rentimine koos hooldusega“ (viitenumber 307691) ja tunnistada kehtetuks AS-i Eesti Liinirongid otsused Osaühingu Pesumaja REA pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise kohta.
2. Mõista AS-ilt Eesti Liinirongid Hansa Pesuteenused OÜ kasuks välja vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv 1280 eurot.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 24.03.2026 avaldas AS Eesti Liinirongid (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris lihthankemenetluse „Voodipesu rentimine koos hooldusega“ (viitenumber 307691) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Tehniline kirjeldus (edaspidi TK) ja Vastavustingimused ja Üldinfo leht. Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 06.04.2026, esitasid pakkumused 3 pakkujat, sh Hansa Pesuteenused OÜ ja Osaühing Pesumaja REA.

2. 13.04.2026 otsusega tunnistas Hankija vastavaks ja edukaks Osaühingu Pesumaja REA pakkumuse.

3. 15.04.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Hansa Pesuteenused OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele tunnistada vastavaks ja edukaks Osaühingu Pesumaja REA (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

17.04.2026 kõrvaldas Vaidlustaja vaidlustuses vaidlustuskomisjoni osundatud puudused.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 27.04.2026 kirjaga nr 12.2-10/77 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 30.04.2026 ja neile vastamiseks 06.05.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Hansa Pesuteenused OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Kolmanda isiku pakkumus ei vasta TK p-ile 5.1: *Voodipesu puhastamiseks kasutatavad puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud (Sensene või samaväärne). Pakkuja edastab pakkumuse koosseisus kirjelduse kasutatavate puhastusvedelike ja nende koostise ning märgiste osas.*

Vastavustingimuste p 4 sätestab: *Voodipesu puhastamiseks kasutatavad puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud (Sensene või samaväärne). Pakkuja on lisanud tehnilises kirjelduses nimetatud kirjelduse.*

Seega ei pidanud pakkuja mitte üksnes märkima Vastavustingimuste p-ile 4 vastavuse kohta „Jah“, vaid kinnitama, et TK-s nimetatud kirjeldus kasutatavate puhastusvedelike kohta on pakkumusele lisatud.

5.2. TK p-is 5.1 ei ole piirdutud üldise nõudega kasutada keskkonnasõbralikke või ökoloogilisi pesuvahendeid, vaid Hankija on nõudnud konkreetse omadusega puhastuslahuse kasutamist, mis peab olema:

- 1) perkloorivaba;
- 2) ökoloogiliselt puhas;
- 3) Sensene või sellega samaväärne;

Pakkuja pidi esitama lahuse kirjelduse, koostise ja märgised.

5.3. Sensene on professionaalse keemilise puhastuse lahendus, mida kasutatakse perkloori alternatiivina. Sensene kasutamine eeldab vastavat tehnoloogiat, seadmeparki, personali ning tarnesuhet kemikaali maaletoojaga. Sensene'ga samaväärseteks alternatiivideks loetakse

rahvusvahelises praktikas SYSTEMK4, GreenEarth, Intense, professionaalseid ökoloogilisi süsivesiniklahused või multisolvent-lahuseid, mida kasutatakse perkloori asendamiseks.

5.4. Vaidlustajale teada oleva turuinfo kohaselt kasutavad Eestis Sensene või sellele samaväärseid lahuseid üksnes kolm ettevõtjat, kelle hulka Kolmas isik ei kuulu.

Vaidlustajale teadaolevalt puudub Kolmandal isikul ka Sensene või samaväärse lahuse kasutamiseks vajalik tehnoloogia, seadmepark, tarnija või maaletooja suhe, tõendatud praktiline kasutuskogemus, kemikaali ohutuskaart, keskkonnamärgised ja tõend, et kasutatav lahus on perkloorivaba ning Sensenele samaväärne.

Kuivõrd Sensene või samaväärse lahuse kasutamine eeldab spetsiifilist tehnoloogiat ja seadmeid, oleks Hankija pidanud nõudma vähemalt selliseid dokumente, mis võimaldavad kontrollida pakkuja tegelikku võimekust nimetatud lahuste kasutamiseks.

Kui Kolmas isik ei ole pakkumuses nimetanud konkreetset kasutatavat lahust ega esitanud selle kohta nõutud dokumentatsiooni, ei saanud Hankija kontrollida, kas nõue on täidetud.

5.5. Vastavustingimuste p 4 ei ole üksnes informatiivne viide TK-le, vaid eraldiseisev vastavustingimus, mille täitmise kohta pidi pakkuja andma kinnituse ning lisama vastavad dokumendid. Kui pakkuja ei ole nimetanud konkreetset kasutatavat lahust ega esitanud selle ohutuskaarti ja tõendit samaväärsuse kohta, siis ei ole pakkumuse vastavus kontrollitav.

5.6. Vaidlustuskomisjoni ja kohtupraktika kohaselt peab pakkumuse vastavus olema objektiivselt kontrollitav pakkumuse esitamise hetke seisuga. Hankija ei või eeldada, et pakkuja hangib vajaliku tehnoloogia ning kemikaalid või tarnijad alles pärast lepingu sõlmimist.

Hankijal lasus kohustus kontrollida vähemalt järgmist:

- 1) millist konkreetset puhastuslahust pakkuja kasutab;
- 2) kas lahus on perkloorivaba;
- 3) kas lahus on ökoloogiline;
- 4) kas lahus on Sensene või sellega samaväärne;
- 5) kas pakkuja on esitanud lahuse kirjelduse, koostise ja märgised;
- 6) kas pakkujal on olemas vastav tehnoloogia ja seadmed;
- 7) kas pakkujal on olemas tarnija või maaletooja kinnitus.

5.7. RHS § 46 lg 1 kohaselt võib hankija nõuda pakkujalt tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks dokumente, mis kinnitavad pakkuja võimekust lepingut nõuetekohaselt täita.

RHS § 115 lg 1 kohaselt võib hankija küsida pakkujalt selgitusi üksnes pakkumuses juba esitatud andmete kohta, kuid hankija ei või lubada pakkumust sisuliselt muuta või täiendada¹. Seetõttu ei ole pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva võimalik puuduvat tehnilist kirjeldust, ohutuskaarte või samaväärsuse tõendeid dokumente õiguspäraselt lisada, kui need algselt pakkumuses ei sisaldunud.

5.8. Hankija ei ole kontrollinud Kolmanda isiku vastavust TK p-ile 5.1 piisava põhjalikkusega. Olukorras, kus puuduvad objektiivsed tõendid, et Kolmas isik kasutab Sensene või sellega samaväärset perkloorivaba puhastuslahust, ei olnud Hankijal õigust tunnistada pakkumust vastavaks.

5.9. Arvestades, et tegemist oli konkreetse tehnilise ja keskkonnahoidliku nõudega, oleks Hankija pidanud nõudma vähemalt järgmisi dokumente:

- 1) kasutatava lahuse täpne nimetus;

---

¹ Vaidlustaja või Vaidlustaja kasutatav AI rakendus eksib. Ei RHS § 46 lg 1 ega § RHS 115 lg 1 sätesta seda, mida Vaidlustaja väidab sätestavat.

- 2) ohutuskaart;
- 3) tehniline kirjeldus;
- 4) koostise kirjeldus;
- 5) keskkonnamärgised;
- 6) tootja või maaletooja kinnitus;
- 7) selgitus, miks kasutatav lahus on Sensenele samaväärne.

Kui neid dokumente pakkumuses ei olnud, ei saanud Hankija teha põhjendatud järeldust, et nõue on täidetud.

5.10. 30.04.2026 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.10.1. TK p-i 5.1 kohaselt peavad puhastusvedelikud olema ökoloogiliselt puhtad, perkloorivabad ning Sensene või samaväärsed. Kui pakkuja ei kasuta Sensene't, lasub tal RHS § 114 lg 4 alusel kohustus tõendada samaväärsust.

5.10.2. Hankija vastusest vaidlustusele nähtub, et Kolmas isik esitas üksnes tootekaardid ja ohutuskaardid. Need dokumendid ei tõenda, milles seisneb pakutava lahenduse samaväärsus Sensene'ga ega selle vastavus ökoloogilise puhtuse nõudele. Kui samaväärsuse hindamise kriteeriumid ja selle sisuline kontroll ei ole tuvastatavad Hankija otsusest ega pakkumuse dokumentidest, ei ole võimalik kontrollida, kas Hankija otsus põhineb objektiivsetel ja võrreldavatel alustel.

6. Hankija, **AS Eesti Liinirongid**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

6.1. Tulenevalt RHS § 88 lg-test 1 ja 7 seadis Hankija RHAD-is kriteeriumiks, et: *voodipesu puhastamiseks kasutatavad puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud (Sensene või samaväärne). Pakkuja edastab pakkumuse koosseisus kirjelduse kasutatavate puhastusvedelike ja nende koostise ning märgiste osas.*

Hankija ei saa peale pakkumuste esitamise tähtpäeva hakata nõudma täiendavalt tõendusdokumente tehnoloogiale, seadmepergile, tarnija või maaletooja suhtele, kasutuskogemusele, jms Vaidlustaja nimetatule.

6.2. Vaidlustaja on vaidlustuses esitanud üldsõnalisi tõendamata väiteid (nt, et *Sensene samaväärseteks alternatiivideks loetakse rahvusvahelises praktikas: [---]*). Samuti on Vaidlustaja viidanud umbmääraselt turule: *Vaidlustaja käsutuses oleva turuinfo kohaselt kasutavad Eestis Sensene või sellele samaväärseid lahuseid üksnes kolm ettevõtet*). Vaidlustuse juures puuduvad viited sertifitseerimisasutustele või muudele sõltumatutele asutustele, kes oleks väljastanud sellekohase objektiivse sõltumatu tunnistuse, sh samaväärsete toodete suletud loetelu kohta. Vaidlustaja tõendamata väited tuleb jätta arvestamata.

6.3. RHS § 114 lg 4 kohaselt on samaväärsuse tõendamine ja dokumentatsioon jäetud samaväärsusele tugineva pakkuja tõenduskoormiseks. Hankija peab tegema otsuse, lähtudes enda esitatud nõuetest ja pakkuja esitatud samaväärsust tõendavatest tõenditest.

Kolmas isik on esitanud pakkumusega koos tema poolt teenuse osutamisel kasutatavate puhastustoodete tootekaardid ja ohutuskaardid, mis sisaldavad andmeid kasutatavate puhastusvedelike nimede ja nende koostise ning märgiste kohta. See võimaldas Hankijal läbi viia Kolmanda isiku pakkumuse sisulise kontrolli.

6.4. Hankija hinnangul vastasid Kolmanda isiku poolt teenuse osutamiseks kasutatavad tooted

RHAD-i tingimustele. Samaväärsus ei tähenda TK-s viidatud originaaltoote täpset koopiat. Hankija ei ole nõudnud ega Kolmas isik esitanud tõendavaid dokumente peale pakkumuste esitamise tähtaega.

7. Kolmas isik, **Osaühing Pesumaja REA**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

7.1. Vaidlustaja käsitus TK p-ist 5.1 on ekslik ning põhineb nõude põhjendamatult kitsendaval tõlgendamisel. TK p 5.1 ei sätesta kohustust kasutada konkreetset tehnoloogiat (nt kuivpuhastust ehk keemilist puhastust) ega konkreetset ainet (Sensene), vaid võimaldab kasutada ka „samaväärseid“ lahendusi. Seega on Hankija jätnud pakkujatele valikuvabaduse tingimusel, et kasutatavad puhastusvedelikud on ökoloogiliselt puhtad ja perkloorivabad.

7.2. Sensene näol on tegemist kuivpuhastuses kasutatava lahustiga. Ühestki RHAD-i sättest ei tulene, et voodipesu puhastamine peaks toimuma üksnes kuivpuhastuse teel. Vastupidi – TK p-ist 1.1 tuleneb, et teenus hõlmab pesu pesemist laiemas tähenduses, mis hõlmab nii märgpesu kui ka muid asjakohaseid puhastusviise.

7.3. Kolmanda isiku kasutatavad puhastusvahendid vastavad sisuliselt ja eesmärgipäraselt TK p-is 5.1 sätestatud nõuetele. Kasutatavad pesuvahendid (Hydgenil Alca, Oxyguard Emulsion, Oxyguard Alpha E, Oxyguard Beta E) ning pesuprotsessid on sertifitseeritud Ecolabeli ökomärgisega, mis kinnitab nende keskkonnasõbralikkust ning vastavust rangetele keskkonnakriteeriumidele. Ökomärgise olemasolu on objektiivne ja sõltumatu tõend selle kohta, et kasutatavad ained on ökoloogiliselt puhtad ning vastavad kõrgetele keskkonnahoiu standarditele. Selline tõendamismeetod on sisuliselt kooskõlas RHAD-is sätestatud eesmärgiga tagada keskkonnasõbralike lahenduste kasutamine.

7.4. Maailmas on välja töötatud palju erinevaid ökomärgise andmise skeeme, mille eesmärk on avaldada väiksemat keskkonnamõju kogu toote elutsükli silmas pidades, edendada tooteid, mida kasutades vähendame negatiivset mõju keskkonnale ning aidata kaasa loodusvarade tõhusamale kasutamisele. Ökomärgist kandev toode vastab valdkonna ekspertide koostatud kriteeriumidele. Euroopa Liidu ökomärgise („Lilleke”) andmise kriteeriumid ning hindamis- ja kontrollinõuded koostab/uuendab Euroopa Liidu ökomärgisekomisjon. Ökomärgise on väljastanud nõ kolmas osapool, kes on hinnanud toote vastavust rangetele nõudmistele. Eestis väljastab EL ökomärgise litsentse Keskkonnaagentuur.

7.5. Pakkumuse esitamisel kinnitas Kolmas isik raadionupu „Jah“ valimisega, et kasutatavad puhastusvedelikud vastavad nõuetele (on ökoloogiliselt puhtad ja perkloorivabad), ning esitas täiendavalt nõutud dokumentatsiooni – kasutatavate vahendite ohutuskardid ja tootekardid. Seega ei vasta tõele väide, nagu oleks pakkumus jäetud nõuetekohaselt sisustamata või dokumenteerimata.

7.6. TK p 5.1 ei piira tehnoloogiat üksnes kuivpuhastusega. Kolmanda isiku kasutatavad puhastusvahendid vastavad sisuliselt nõudele olla ökoloogiliselt puhtad ja perkloorivabad ning see vastavus on tõendatud sõltumatu ökomärgisega. Hankija ei ole nõudnud konkreetse lahusti või tehnoloogia kasutamist.

7.7. TK p-idest 1.1 ja 3.5.2 tuleneb, et teenuse sisuks on pesu pesemine. Seda tuleb tõlgendada tavapärasel tähenduses, mis hõlmab eeldatavalt märgpesu. RHAD-ist ei tulene kohustust kasutada keemilist puhastust ega lahustipõhiseid tehnoloogiaid.

Samaväärsuse hindamisel tuleb lähtuda lahenduse sisulisest vastavusest ja funktsionaalsest

tulemusest, mitte tehnoloogilisest identsusest. Kolmanda isiku kasutatavad puhastusvedelikud tagavad nõuetekohase puhastustulemuse, on keskkonnasõbralikud ega sisalda perkloori.

7.8. Vaidlustaja tõlgendab mõistet *puhastusvedelik* ekslikult *puhastuslahusena* ning eeldab põhjendamatult keemilise puhastuse kohustust.

Vaidlustaja väited Kolmanda isiku tehnilise võimekuse puudulikkuse kohta on tõendamata.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Riigihanget korraldatakse lihthankemenetlusena, millisel juhul peab Hankija määrama RHAD-is lihthankemenetluse korra ja järgima RHS §-is 125 sätestatud nõudeid (RHS § 125 lg 2). Hankijal on kohustus järgida viidatud paragrahvis loetletud RHS-i sätteid, kuid Hankija kohaldab RHS §-des 85, 110-112, 114-117 ja 119 sätestatud vaid juhul, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti (RHS § 125 lg 5 teine lause).

Hankija on Riigihankes kehtestanud RHAD-i, mis kogumis, sh Üldinfo leht, vastab lihthankemenetluse korra nõudele. Üldinfo lehe p-is 2.9 on Hankija märkinud, et *Hankija jätab endale õiguse peale pakkumuste laekumist kasutada nn pöördmenetlust (kõigepealt hindab hankija pakkumuste vastavust esitatud tingimustele ning hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi enne pakkuja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni kontrollimist)*. Kuna Hankija viitab Üldinfo lehe p-is 2.9 pakkumuste vastavaks tunnistamisele järeldab vaidlustuskomisjon, et pakkumuste vastavaks tunnistamist käsitlevad RHS §-id 114-117 Riigihanke hankemenetluses kohalduvad, sest Hankija pole sätestanud teisiti.

9. Eraldi vormistatud ja põhjendatud otsuseid, sh pakkumuste vastavaks tunnistamise ja tagasilükkamise kohta, ei ole Hankija Riigihankes vaidlustuskomisjonile teadaolevalt teinud. Vähemalt ei ole sellised otsused nähtavad RHR-ist ning ka menetlusosalised ei ole neid vaidlustusmenetluses esitanud ega nendele viidanud. Oma otsustest teavitas Hankija pakkujaid RHR-i kaudu 13.04.2026 teatega, milles märkis muuseas, et [---] *kasutas õigust kasutada pööratud menetlust ja alustas pakkumuste vastavuse kontrollimisest*. [---] *Hankija tunnistab Hansa Pesuteenused OÜ (14702562) ja Osaihing Pesumaja REA (10165009) pakkumused hanke alustingimustes toodud nõuetele vastavaks*.

Seega on Hankija tunnistanud Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumused vastavaks.

10. Vaidlustaja leiab, et Kolmanda isiku pakkumus ei vasta Vastavustingimusele „Voodipesu puhastamiseks kasutatavad puhastusvedelikud“ (edaspidi Tingimus) ja sellega samas sõnastuses kehtestatud TK p-ile 5.1.

Tingimus on sõnastatud järgmiselt: *Voodipesu puhastamiseks kasutatavad puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud (Sensene või samaväärne). Pakkuja edastab pakkumuse koosseisus kirjelduse kasutatavate puhastusvedelike ja nende koostise ning märgiste osas*.

Küsimused ettevõtjale:

1. *Voodipesu puhastamiseks kasutatavad puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud (Sensene või samaväärne). Pakkuja on lisanud tehnilises kirjelduses nimetatud kirjelduse. (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“)*

11. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Tingimus on sõnastatud ebaõnnestunult ning ebaselgelt. Samas on Hankija hoidunud vastuses vaidlustusele igasuguste seisukohtade võtmisest selle kohta, kuidas tuleks Hankija arvates Tingimust sisustada.

Tingimuse sõnastusest nähtub, et Hankija on kehtestanud Tingimuse RHS § 88 lg 1 kohase kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena – [---] *puhastusvedelikud peavad*

olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud, lisades sulgudes juurde - (*Sensene või samaväärne*).

Vaidlustuskomisjoni arvates tuleb vaidluse lahendamiseks esmalt tuvastada, kas Tingimust tuleb sisustada nii, et lisaks nõuetele, et puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad ja perkloori vabad, peavad need olema ka samaväärsed Tingimuses nimetatud Sensene kõigi muude omadustega (nagu väidab Vaidlustaja) või on Sensene toodud Tingimuses näidised nõudele *puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud* vastavast puhastusvahendist (nagu arvab Kolmas isik).

12. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et seda, mida tuleb Tingimuse kohaselt lugeda samaväärseks Sensene'ga saab tuvastada ainult selle kaudu, mida Hankija on Tingimuses konkreetselt välja toonud - *puhastusvedelikud peavad olema ökoloogiliselt puhtad, perkloori vabad vedelikud*. Tingimuse sulgudes olevas osas on Sensene toodud näitena, mitte kohustusliku puhastusainena, mille omadustest lähtudes tuleks hakata sisustama liidendit *või samaväärne*.

Kui Hankija oleks kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena (RHS § 88 lg 1) kehtestatud vaid Sensene ja lisanud viite *või samaväärne* tähenduses, et pakkuda tuleb kas Sensene või kõigi Sensene omadustega puhastusvedelikke siis võiks selline Tingimus olla iseenesest vastuolus RHS § 88 lg-ga 7, mis lubab nimetada ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu või tootmisviisi (RHS § 88 lg 7) üksnes siis, kui see on vältimatult vajalik, kuna tehnilist kirjeldust pole võimalik koostada RHS § 88 lg-te 1 ja 2 alusel. Käesoleval juhul on Hankija kirjeldanud Tingimuses puhastusvedeliku kasutusomadusi ja funktsionaalsust, mis olid hankelepingu täitmiseks vajalikud, seega oli tehnilise kirjelduse koostamine RHS § 88 lg 1 alusel põhimõtteliselt võimalik ning Hankija seda ka tegi. Vaidlustuskomisjon ei saa eeldada, et Hankija oleks soovinud kehtestada seadusega vastuolus olevat Tingimust.

13. Seoses Tingimuse sisuga märgib vaidlustuskomisjon täiendavalt, et ebaselgeks jääb, mida Hankija on täpselt silmas pidanud nõudega, et puhastusvedelikud peavad olema *ökoloogiliselt puhtad* ning kuidas pakkujad pidid seda tõendama. Põhimõtteliselt võib ökoloogiline puhtus puhastusvedelike puhul tähendada seda, et vahendil on väiksem mõju keskkonnale võrreldes nn tavaliste vahenditega, et selle puhul on tegemist väiksema tervise- ja keskkonnariskiga tootega, et see on ressursisäästlikum või et sellel on teatud ökomärgised või sertifikaadid vms. Hankija ei ole mingeid *ökoloogilist puhtust* näitavaid kriteeriume kehtestanud ega näinud ette ka konkreetseid dokumente, millega sellele nõudele vastavust tõendada.

14. Ühe põhjendusena Hankija otsuse õigusvastasuse kohta on Vaidlustaja vaidlustuses leidnud, et Hankija oleks Tingimusele vastavuse tõendamiseks pidanud nõudma vähemalt järgmisi dokumente:

- 1) kasutatava lahuse täpne nimetus;
- 2) ohutuskaart;
- 3) tehniline kirjeldus;
- 4) koostise kirjeldus;
- 5) keskkonnamärgised;
- 6) tootja või maaletootja kinnitus;
- 7) selgitus, miks kasutatav lahus on Sensenele samaväärne.

Juhul, kui neid dokumente Kolmanda isiku pakkumuses ei olnud, ei saanud Hankija Vaidlustaja arvates teha põhjendatud järeldust, et pakkumus vastab Tingimusele (vt käesoleva otsuse p 5.9). Vaidlustuskomisjon Vaidlustaja seisukohaga ei nõustu, kuna kõikide loetletud dokumentide esitamise nõuet Tingimusest kahtlemata ei tulene ning ilmselgelt on Vaidlustaja väide esitamisele kuulunud dokumentide kohta ka tagantjärele otsitud. Kui Vaidlustaja oleks saanud Tingimusest aru niimoodi nagu ta vaidlustuses väidab, oleks ta kõik kõnealused dokumendid ju

ka enda pakkumuses esitanud. Paraku ei ole Vaidlustaja pakkumuses esitatud mitte ühtegi eelnimetatud dokumentidest ega üldse mingeid dokumente, mis tõendaksid Vaidlustaja pakkumuse vastavust Tingimusele. Seega pidas Vaidlustaja ise piisavaks tõendiks pakkumuse vastavuse kohta Tingimusele ilmselt pelgalt raadionupu valikut „Jah“, ehk pakkuja kinnitust. Vaidlustuskomisjon ei saa mõistlikult eeldada, et Vaidlustaja esitas teadlikult Tingimusele mittevastava pakkumuse.

15. Vaidlustuskomisjon ei nõustu, et vastavust Tingimusele sai tõendada üksnes raadionupu valikuga „Jah“ antud kinnitusega. Tingimuses on selgesõnaliselt märgitud, et *pakkuja edastab pakkumuse koosseisus kirjelduse kasutatavate puhastusvedelike ja nende koostise ning märgiste osas*. Seega tuli vastavust Tingimusele tõendada dokumentide esitamisega.

Kolmas isik ei ole oma pakkumuse koosseisus esitanud nõutavat *kirjeldust kasutatavate puhastusvedelike ja nende koostise ning märgiste osas*. Lisaks hankepassile, pakkumuse maksumust sisaldavale dokumendile ning Vastavustingimustele on Kolmas isik esitanud pakkumuses kokku 16 dokumenti erinevate toodete kohta, ilma täpsustuseta, mida nende dokumentidega tõendada soovitakse. Sellist täpsustust ei ole esitatud ka vaidlustusmenetluses. Vaidlustuskomisjoni hinnangul ei ole esitatud dokumentide puhul ei kogumis ega üksikult tegemist Tingimuses nõutud *kirjeldusega kasutatavate puhastusvedelike ja nende koostise ning märgiste osas*.

16. Kolmanda isiku pakkumuses puudub loetelu puhastusvedelikest, mida ta voodipesu puhastamiseks kasutab. Vastuses vaidlustusele väidab Kolmas isik, et kasutab vahendeid Hydgenil Alca, Oxyguard Emulsion, Oxyguard Alpha E ja Oxyguard Beta E. Vastuses vaidlustusele väidab Kolmas isik ka seda, et ta esitas pakkumuses nõutud dokumentatsiooni – kasutatavate vahendite ohutuskaardid ja tootekaardid. See Kolmanda isiku väide on õige üksnes osaliselt. Kolmanda isiku pakkumuses on eelnimetatud neljast tootest esitatud ohutuskaardid ja tootekaardid ainult Hydgenil Alca kohta, Oxyguard Emulsion'i kohta on esitatud üksnes tootekaart. Oxyguard Emulsion'i ohutuskaart ning Oxyguard Alpha E ja Oxyguard Beta E ohutuskaart ja tootekaart on esmakordselt esitatud alles koos Kolmanda isiku vastusega vaidlustusele.

Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud ohutuskaardid ja tootekaardid toodete Dermasil plus ja Finale liquid kohta, kuid pakkumuses ega vastuses vaidlustusele ei väida Kolmas isik, et need tooted on hankelepingu täitmisel kasutatavad. Samuti on Kolmanda isiku pakkumuses dokumente toodete kohta, mis ilmselt ei ole puhastusvedelikud Tingimuse mõttes - nt Ozonit (õrnatoimeline valgendusaine), mis tootekaardi kohaselt on mõeldud pesu ja valgendamist taluvate tekstiilide desinfitseerimiseks ja valgendamiseks.

Kolmanda isiku pakkumuses ei ole esitatud dokumenti, mis tõendaks, et tema pesuprotsessid on sertifitseeritud Ecolabeli ökomärgisega, mida Kolmas isik eriliselt rõhutab vastuses vaidlustusele. Selline dokument esitati jällegi alles koos Kolmanda isiku vastusega vaidlustusele. Kolmanda isiku pakkumuses on üksnes Oxyguard Emulsion'i tootelehel Ecolabel märgis.

17. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuses esitatud dokumentide alusel ei saanud Hankija kontrollida Kolmanda isiku pakkumuse vastavust Tingimusele ning seega ka asuda põhjendatult seisukohale, et Kolmanda isiku pakkumus Tingimusele vastab. Kuna ei saa olla vaidlust selles, et Hankija dokumendinõude Tingimuses esitas, ei saanud ta piirduda Kolmanda isiku kinnitusega, et pakkumus vastab Tingimusele (Tingimuse puhul raadionupu valikuga „Jah“), vaid pidi kontrollima vastavust sisuliselt, Tingimuse nõuetele vastavuse tõendamiseks nõutud dokumentide alusel. Vaidlustuskomisjoni arvates pidi Hankija selleks minimaalselt tuvastama:

1) milliseid puhastusvedelikke pakkuja kasutab;

2) kas need ei sisalda perkloori;

3) kas neid puhastusvedelikke saab käsitleda ökoloogiliselt puhastena.

Kuna Kolmanda isiku pakkumuses sellisteks järeldusteks vajalikud andmed ja dokumendid puuduvad, RHR-i kohaselt ei esitanud Hankija Kolmanda isiku pakkumuse kohta ühtegi küsimust (Vaidlustuskomisjon ei väida seejuures, et puudusi Kolmanda isiku pakkumuses oleks saanud küsimuste esitamisega kõrvaldada) ning Hankija ei saanud oma 13.04.2026 otsuse tegemisel arvestada tõenditega, mille Kolmas isik esitas alles vaidlustusmenetluses, ei saanud Hankija ühtegi neist asjaoludest sisuliselt ja RHS-iga ettenähtud korras tuvastada.

18. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt hankija tegutseb riigihanke korraldamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt, ning tuleb tunnistada kehtetuks.

19. Vaidlustaja ei ole esitanud eraldi põhjendusi Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks, vaid lähtub eeldusest, et õigusvastane on Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks ning hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest. Kuna vaidlustuskomisjon tunnistab kehtetuks Hankija otsuse, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus vastavaks, tunnistab vaidlustuskomisjon hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest lähtudes kehtetuks ka Hankija otsuse, millega Kolmanda isiku pakkumus tunnistati edukaks.

20. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel, kuulub vaidlustusmenetluse kulude jaotamisel kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

20.1. Vaidlustaja ei ole esitanud taotlust lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks.

Vaidlustuskomisjon mõistab Hankijalt Vaidlustajale välja tema poolt vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu 1280 eurot.

20.2. Hankija ja Kolmanda isiku kulud jäävad nende enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik